

**Boomstraat 31a & 33,
Posterholt**
rapport 2840

Boomstraat 31a & 33, Posterholt, gemeente Roerdalen

Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek

J. Holl

Colofon

ADC Rapport 2840

Boomstraat 31a & 33, Posterholt, gemeente Roerdalen
Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek

Auteur: J. Holl

In opdracht van: BOOT Organiserend Ingenieursburo bv

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, 12 december 2011

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend
uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:
E. Lohof

ISSN 1875-1067

ADC ArcheoProjecten
Tel 033-299 81 81
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Fax 033-299 81 80
Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied	4
Samenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 Algemeen	7
1.2 Doelstelling en vraagstelling	7
2 Methodiek bureauonderzoek	7
3 Resultaten bureauonderzoek	8
3.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik	8
3.2 Beschrijving huidig gebruik	8
3.3 Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en ondergrondse bouwhistorische waarden	9
3.4 Beschrijving van bekende archeologische en aardwetenschappelijke waarden	9
3.5 Gespecificeerde verwachting (LS05)	11
4 Methodiek Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)	12
4.1 Kader	12
4.2 Methode	12
5 Resultaten Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)	12
5.1 Lithologische beschrijving	12
5.2 Interpretatie	13
6 Conclusies	13
7 Aanbeveling	14
Literatuur	14
Geraadpleegde websites	14
Lijst van afbeeldingen en tabellen	14
 Bijlage 1 Boorgegevens	

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied

Provincie:	Limburg
Gemeente:	Roerdalen
Plaats:	Posterholt
Toponiem:	Boomstraat 31a & 33
Kadastrale gegevens:	Posterholt, sectie G, nrs. 233, 234 (deels), 923 & 924 (deels)
Kaartblad:	68F
Oppervlakte plangebied	0,7 ha
Coördinaten:	200.094/347.609; 200.134/347.505; 200.060/347.474; 200.022/347.574
Bevoegde overheid:	gemeente Roerdalen
Deskundige namens de bevoegde overheid:	onbekend
ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code):	47950
ADC-projectcode:	4130843
Periode van uitvoering:	Augustus 2011
Beheer en plaats documentatie:	ADC ArcheoProjecten bv, Amersfoort
Beheer en plaats digitale documentatie (e-depot):	http://persistent-identifier.nl/?identificer=urn:nbn:nl:ui:13-y33-y4l

Samenvatting

In opdracht van BOOT Organiserend Ingenieursburo bv heeft ADC ArcheoProjecten een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Boomstraat 31a - 33 in Posterholt (gemeente Roerdalen). In het plangebied zal nieuwbouw plaatsvinden. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een projectprocedure ten behoeve van een wijziging in het bestemmingsplan en was noodzakelijk om te bepalen of bij de voorgenomen activiteiten de kans bestaat dat archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

In het hele plangebied worden archeologische resten verwacht uit alle archeologische perioden vanaf het Laat-Paleolithicum. Gezien de vondsten in de directe omgeving van het plangebied worden vooral vuursteenvindplaatsen uit het Mesolithicum en Neolithicum verwacht. Ook aardewerkvindplaatsen uit de periode vanaf het Neolithicum worden verwacht. Het vondstniveau werd verwacht in de eerste ca. 30 cm beneden het maaiveld. Archeologische sporen (uitgezonderd diepe paalsporen, waterputten etc.) werden binnen ca. 50 cm beneden het maaiveld verwacht.

Teneinde deze verwachting te toetsen werd in het plangebied een verkennend booronderzoek uitgevoerd.

Tijdens dit onderzoek zijn de meeste boringen gestuit op puin, op een diepte van 20 à 50 cm -mv. In de enige diepere boring is de bodem omgewerkt tot 70 cm -mv. Archeologische resten zijn hierbij naar verwachting verloren gegaan. Aangezien archeologische resten vanaf het maaiveld verwacht werden, is de kans groot dat deze ook in de overige boringen verloren zijn gegaan.

ADC ArcheoProjecten adviseert daarom om het terrein vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is echter niet volledig uit te sluiten dat binnen het onderzochte gebied toch nog archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij het bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 53 van de Monumentenwet.

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Periode	Tijd in jaren
Nieuwe tijd	1500 - heden
Middeleeuwen:	450 – 1500 na Chr.
Late Middeleeuwen	1050 - 1500 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450 - 1050 na Chr.
Romeinse tijd:	12 voor Chr. – 450 na Chr.
Laat-Romeinse tijd	270 - 450 na Chr.
Midden-Romeinse tijd	70 - 270 na Chr.
Vroeg-Romeinse tijd	12 voor Chr. - 70 na Chr.
IJzertijd:	800 – 12 voor Chr.
Late IJzertijd	250 - 12 voor Chr.
Midden-IJzertijd	500 - 250 voor Chr.
Vroege IJzertijd	800 - 500 voor Chr.
Bronstijd:	2000 - 800 voor Chr.
Late Bronstijd	1100 - 800 voor Chr.
Midden-Bronstijd	1800 - 1100 voor Chr.
Vroege Bronstijd	2000 - 1800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):	5300 – 2000 voor Chr.
Laat-Neolithicum	2850 - 2000 voor Chr.
Midden-Neolithicum	4200 - 2850 voor Chr.
Vroeg-Neolithicum	5300 - 4200 voor Chr.
Mesolithicum (Midden-Steentijd):	8800 – 4900 voor Chr.
Laat-Mesolithicum	6450 - 4900 voor Chr.
Midden-Mesolithicum	7100 - 6450 voor Chr.
Vroeg-Mesolithicum	8800 - 7100 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):	tot 8800 voor Chr.
Laat-Paleolithicum	35.000 - 8800 voor Chr.
Midden-Paleolithicum	300.000 – 35.000 voor Chr.
Vroeg-Paleolithicum	tot 300.000 voor Chr.

Bron: Archeologisch Basis Register 1992

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van BOOT Organiserend Ingenieursburo bv heeft ADC ArcheoProjecten een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Boomstraat 31a - 33 in Posterholt (gemeente Roerdalen). In het plangebied zal nieuwbouw plaatsvinden. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een projectprocedure ten behoeve van een wijziging in het bestemmingsplan en was noodzakelijk om te bepalen of bij de voorgenomen activiteiten de kans bestaat dat archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

1.2 Doelstelling en vraagstelling

Het doel van bureauonderzoek is het verwerven van informatie, aan de hand van bestaande bronnen, over bekende en/of verwachte archeologische waarden, binnen een omschreven gebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde, archeologische verwachting.

Het doel van het inventariserende veldonderzoek is het aanvullen en toetsen van de op basis van het bureauonderzoek opgestelde gespecificeerde verwachting. Het inventariserend veldonderzoek vond plaats door middel van een verkennend booronderzoek.

Ten behoeve van het inventariserend veldonderzoek is een plan van aanpak (PVA) opgesteld conform KNA (Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie) specificatie VS01.¹

Hierin zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- Is er in het plangebied een intact potentieel vondst- en/of sporenniveau aanwezig en zo ja, komt dit overeen met het op basis van het bureauonderzoek verwachte niveau?
- Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard en datering hiervan?

Indien er archeologische waarden aanwezig zijn:

- In welke mate worden deze waarden verstoord door realisatie van de geplande bodemingreep?
- Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?

Indien de archeologische waarden niet kunnen worden behouden:

- Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van archeologische waarden en hun omvang, ligging, aard en datering voldoende te kunnen bepalen om te komen tot een selectiebesluit?

Het bureauonderzoek is uitgevoerd op 16 augustus 2011 en het booronderzoek op 24 augustus 2011. Meegewerkt hebben: J. Holl (prospector), J.A.G. van Rooij (prospector) en E. Lohof (senior prospector).

2 Methodiek bureauonderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.2 Landbodems, protocol 4002 Bureauonderzoek.

Het bureauonderzoek bestaat uit de volgende elf processtappen:

1. Afbakenen plan- en onderzoeksgebied en vaststellen consequenties van mogelijk toekomstig gebruik;
2. Aanmelden onderzoek bij Archis;
3. Vermelden (en toepassen) overheidsbeleid;
4. Beschrijven huidig gebruik;
5. Beschrijven historische situatie en mogelijke verstoringen;
6. Beschrijven mogelijke aanwezigheid bouwhistorische waarden in de ondergrond;
7. Beschrijven bekende archeologische en aardwetenschappelijke waarden;

¹ Het PVA is opgesteld door J. Holl, prospector op 23 augustus 2011 en geaccordeerd door E. Lohof, senior prospector.

8. Opstellen gespecificeerde verwachting;
9. Opstellen standaardrapport bureauonderzoek;
10. Afmelden onderzoek bij Archis: overdracht onderzoeksgegevens;
11. Aanleveren digitale gegevens bij e-Depot.

De processtappen 1 tot en met 7 leveren gegevens op basis waarvan processtap 8, de gespecificeerde verwachting wordt opgesteld. De gespecificeerde verwachting kan worden beschouwd als een belangrijke conclusie van het bureauonderzoek, omdat hierin wordt aangegeven of, en zo ja, welke archeologische waarden worden verwacht, indien relevant weergegeven op een kaart.

De resultaten van processtappen 1 tot en met 8 worden behandeld in de paragrafen 3.1 tot en met 3.5. Processtap 9 resulteert in het voorliggende rapport. De processtappen 10 en 11 hebben betrekking op het voor derden openbaar maken van de resultaten van het bureauonderzoek bij onder meer Archis en het e-Depot.

3 Resultaten bureauonderzoek

3.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik

Het plangebied ligt in het zuiden van Posterholt en heeft een oppervlakte van 0,7 ha. De exacte locatie is weergegeven in afbeeldingen 1 en 2.

Van het plangebied zelf zijn onvoldoende archeologische en aardkundige gegevens beschikbaar om een uitspraak te kunnen doen over de archeologische verwachting. Daarom zijn tevens gegevens betrokken uit de directe omgeving, waarmee het onderzoeksgebied kan worden gedefinieerd als het gebied binnen een straal van circa 500 m rondom het plangebied.

In het plangebied is nieuwbouw gepland. Westelijk van het huidige bedrijfsgebouw aan de achterzijde van het terrein zal een nieuw bedrijfsgebouw worden gebouwd, of het huidige bedrijfsgebouw zal richting het westen worden uitgebreid. Nadere bouwplannen zijn in dit stadium nog niet beschikbaar.

De consequentie van de voorgenomen ingreep is dat eventuele waardevolle archeologische resten in de ondergrond mogelijk worden aangetast.

3.2 Beschrijving huidig gebruik

Het plangebied is momenteel bebouwd met twee bedrijfsgebouwen, één aan de straatkant en één hierachter. De bedrijfswoning is opgetrokken uit bakstenen en betreft een ouder gebouw. De gronden ten westen van dit gebouw zijn geheel verhard. Dit gebouw wordt afgeschermd van de straat door een hoog hek.

De bebouwing aan de achterzijde is recenter en grootschaliger van aard. Ten westen van dit gebouw vind opslag plaats. Dit gedeelte van het perceel is grotendeels onverhard.

Tussen de beide gebouwen bevindt zich een watergang, die door middel van een duiker onder de grond is gebracht. Ten westen van het achterste bedrijfsgebouw komt de watergang weer aan het oppervlak.

In het plangebied is nog geen milieukundig bodemonderzoek uitgevoerd. Het plangebied is in gebruik geweest voor de opslag van onbehandeld hout en daarvoor als weiland. Op basis hiervan is de locatie onverdacht voor bodemverontreinigingen.²

² Pouderoyen Compagnons 2011.

3.3 Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en ondergrondse bouwhistorische waarden

De historische situatie is op verschillende kaarten als volgt:

Bron	Historische situatie
Kadastrale minuut uit 1811-1832 ³ Topografische kaart uit 1842 ⁴	grotendeels hakhout, deels weiland en hooiland weiland, de Boomstraat had een meer zuidelijke ligging en liep door het plangebied, ca. 80 m ten zuidoosten van het plangebied liep de Vlootbeek
Bonnekaarten uit 1898 – 1936 (zie afb. 3) ⁵	Weiland, bos en bouwland, de Boomstraat had een meer zuidelijke ligging, waardoor de huidige bebouwing ten oosten van het plangebied aan de noordkant van de Boomstraat lag.
Topografische kaarten uit 1954-1989 (zie afb. 4) ⁶	1954: idem 1959: de Boomstraat had zijn huidige ligging, langs de Boomstraat bevonden zich twee gebouwen in het plangebied, hierachter stond een derde gebouw 1968: in het midden van het plangebied stond een woonhuis en aan de Boomstraat een bijgebouw 1979 - 1989: het huidige bedrijfsgebouw aan de straatkant was al aanwezig; het woonhuis was gesloopt
KennisInfrastructuur CultuurHistorie (KICH) ⁷ Cultuurhistorische Waardenkaart Limburg ⁸	niet beschikbaar <i>Provinciaal aandachtsgebied</i> Vlootbeekdal <i>Cultuurhistorische elementen</i> zuidelijke helft: cultuurlandschap; noordelijke helft: gebied met sedert 1830 matig veranderd verkavelingspatroon <i>Cultuurlandschap</i> grotendeels bouwland, kampen (met uitzondering van een strook langs de Boomstraat; noordoosten: grasland, geperceleerd; noordwesten: nieuw cultuurland 1890 – 1990

Het plangebied ligt in het beekdal van de Vlootbeek. Dit is een gebied dat grotendeels pas in de 19^e eeuw ontgonnen is.⁹

Posterholt wordt voor het eerst in historische bronnen genoemd in 1147 en het dorp is ontstaan als dochternederzetting van Vlodrop.¹⁰ Het dorp heeft een langgerekte vorm, parallel aan de beekdalen van de Vlootbeek en de Leigraaf, die langs het zuidwesten van het dorp lopen. Het plangebied ligt in het gebied tussen deze twee beken. Vanwege de natte en drassige omstandigheden in het beekdal was het tot in de 20^e eeuw vooral in gebruik als bos, weiland en hooiland.

In de jaren '50 van de 20^e eeuw raakte het plangebied bebouwd en stonden twee gebouwen aan de Boomstraat. In de jaren '60 of '70 is het huidige bedrijfsgebouw aan de straatkant gebouwd en het bedrijfsgebouw hierachter is na 1989 gebouwd.

3.4 Beschrijving van bekende archeologische en aardwetenschappelijke waarden

De volgende aardwetenschappelijke informatie is bekend van het plangebied:

³ Kadaster 1811-1832.

⁴ anoniem 1842.

⁵ Bureau Militaire Verkenningen 1898, 1910, 1917, 1925, 1936.

⁶ Kadaster 1954, 1959, 1968, 1979; 1989.

⁷ <http://www.kich.nl>

⁸ http://www.limburg.nl/Beleid/Kunst_en_Cultuur/Cultureel_erfgoed/Cultuur_Historische_Waardenkaart_Limburg

⁹ http://www.limburg.nl/Beleid/Kunst_en_Cultuur/Cultureel_erfgoed/Cultuur_Historische_Waardenkaart_Limburg

¹⁰ Van Berkel & Samplonius 2006.

Bron	Informatie
Geologie ¹¹	Formatie van Boxtel, Laagpakket van Singraven (beekzand en –leem)
Geomorfologie (zie afb. 5) ¹²	grotendeels beekdalbodem zonder veen, relatief laaggelegen; zuidwesten: geul van meanderend afwateringsstelsel
Bodemkunde ¹³	oude kleigronden: poldervaaggronden in zware zavel (KRn2-Vb)
Maasterrassen ¹⁴	Dalvormige laagte binnen terras van Eisden – Lanklaar
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) ¹⁵	ca. 30 m +NAP

Het plangebied bevindt zich in een gebied met Maasterrassen. Tijdens koude perioden heeft de Maas een vlechtend karakter gehad met een brede riviervlakte en opeenhoping van sedimenten. Gedurende de overgang van een koude naar een warme periode sneed de rivier zich in het rivierterras in. Hierna concentreerde de rivier zich in één geul en werden verschillende sedimenten in de bedding, op de oever en in de komgronden afgezet. De oudste terrassen liggen hoog, de jongere lager.

De terrassen die tot in het begin van het Allerød interstadiaal (ca. 11.800 tot 11.000 jaar geleden) gevormd zijn, zijn zogenaamde accumulatieterassen. De rivier sneed zich alleen in het bovenste pakket in. Binnen een terras is de onderste terrasafzetting het oudste en de bovenste het jongst. Dit in tegenstelling tot de latere erosieterrassen, waarbij de rivier zich dieper dan het sedimentatiepakket insneed en de onderste afzettingen het jongst zijn.

Het plangebied ligt op het terras van Eisden – Lanklaar, dat aan het eind van de voorlaatste ijstijd (130.000 jaar geleden) ontstond. Dit terras is vaak bedekt met rivierafzettingen uit de laatste ijstijd (Weichselien, ca. 120.000 tot 10.000 jaar geleden), met hierop vaak dekzand uit het eind van deze ijstijd.¹⁶

De terrasafzettingen worden gerekend tot de Formatie van Beegden en bestaan uit matig grof tot uiterst grof, grindhoudend zand met kleilagen.

Het plangebied bevindt zich aan de rand van het beekdal van de Vlootbeek. In het Weichselien (ca. 120.000 tot 10.000 jaar geleden) liep de Roer langs het zuiden van de Peelrandbreuk en liet hier een breed dal achter. Onder invloed van tektoniek is de Roer na het Weichselien naar het noorden verplaatst en werd het dal ingenomen door de veel smallere Vlootbeek.¹⁷

In het plangebied worden poldervaaggronden in zware zavel verwacht.¹⁸ Deze gronden komen vooral voor in oude meanders in het Roerdal. De bovengrond is donkergrijsbruin van kleur en 15 à 20 cm dik. Het materiaal hieronder is lichtgrijs tot grijs en wordt naar beneden grijs tot donkergrijs van kleur. Het gehele profiel is kalkloos en bevat roestvlekken.¹⁹

Op AHN-beelden zijn geen aanwijzingen gevonden dat het perceel is opgehoogd of afgegraven.

In het onderzoeksgebied zijn de volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld:

Bron	Omschrijving
Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW)	hoge indicatieve archeologische waarde
Archeologische Monumenten Kaart (AMK)	AMK-terrein 16.629
waarnemingen ARCHISII (Archeologisch Informatie)	3.190, 3.792, 3.806, 3.884, 3.885, 32.248, 35.116,

¹¹ De Mulder, *et al.* 2003.

¹² Staring Centrum 1989.

¹³ DLO-Staring Centrum 1993.

¹⁴ Staring Centrum 1989.

¹⁵ <http://www.ahn.nl/viewer>

¹⁶ Van den Berg 1996.

¹⁷ http://www.limburg.nl/Beleid/Kunst_en_Cultuur/Cultureel_erfgoed/Cultuur_Historische_Waardenkaart_Limburg

¹⁸ DLO-Staring Centrum 1993.

¹⁹ Stichting voor Bodemkartering 1968.

Bron	Omschrijving
Systeem)	35.123, 35.134, 36.075, 414.077, 414.098, 414.286, 414.287, 414.288
vondstmeldingen ARCHISII	geen
onderzoeksmeldingen ARCHISII	geen

De ligging van deze waarden is weergegeven in afb. 6.

Het plangebied ligt direct ten zuiden van een AMK-terrein van hoge archeologische waarde. Het gaat hier om de historische dorpskern van Posterholt, zoals vastgesteld op historische kaarten uit de 19^e en het begin van de 20^e eeuw. Binnen dit terrein bevinden zich bewoningssporen uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd.²⁰

Door een particulier is ca. 50 m ten zuiden van het plangebied een mogelijk Mesolithisch jachtkampje en/of vuursteenbewerkingsvindplaats gevonden met een groot aantal afslagen, geretoucheerde werktuigen en enkele spitsen.²¹ Door dezelfde persoon zijn ca. 350 m ten westen van het plangebied geretoucheerde vuurstenen werktuigen uit het Mesolithicum gevonden.²² Ca. 350 m ten oosten van het plangebied zijn door deze persoon geretoucheerde vuurstenen werktuigen uit het Mesolithicum en Neolithicum evenals aardewerkscherven uit de Bronstijd, IJzertijd en Romeinse tijd.²³ Ook ca. 350 m ten zuiden en 400 m ten zuiden van het plangebied zijn door dezelfde vinder geretoucheerde vuurstenen werktuigen, spitsen en afslagen uit het Mesolithicum aangetroffen.²⁴

Ca. 250 m ten noorden en 400 m ten noordwesten van het plangebied zijn door een particulier vuurstenen klingen, afslagen, spitsen en schrabbers gevonden uit het Mesolithicum of Neolithicum.²⁵

Door een particulier zijn ca. 500 m ten oosten van het plangebied een stenen bijl uit het Neolithicum of de Bronstijd en een spinklos uit de Late Middeleeuwen of Nieuwe tijd gevonden.²⁶

Volgens het archief van het gemeentelijk museum Roermond zijn in het dorp Annendaal twee urnen uit de IJzertijd gevonden. Deze vondst is administratief op ca. 450 m ten zuiden van het plangebied geplaatst, maar de juiste locatie is niet bekend.²⁷

Binnen de voormalige gemeente Posterholt is een vuurstenen bijl uit het Neolithicum gevonden. Deze is administratief ca. 400 m ten noorden van het plangebied geplaatst, maar de juiste locatie is niet bekend.²⁸ Ditzelfde geldt voor de vondst van enkele (vuur-)stenen bijlen uit het Neolithicum en de Bronstijd, twee bronzen bijlen uit de Bronstijd, aardewerkscherven en crematieresten van een urnenveld uit de IJzertijd, een terra sigillata kom, spinschijfjes, een fibula, een munt, een houten lier en aardewerkscherven uit de Romeinse tijd en een kogelpot uit de Middeleeuwen. Ook hiervan is de locatie niet bekend.²⁹

3.5 Gespecificeerde verwachting (LS05)

In het hele plangebied worden archeologische resten verwacht uit alle archeologische perioden vanaf het Laat-Paleolithicum. Gezien de vondsten in de directe omgeving van het plangebied worden vooral vuursteenvindplaatsen uit het Mesolithicum en Neolithicum verwacht. Ook aardewerkvindplaatsen uit de periode vanaf het Neolithicum worden verwacht. Het vondstniveau wordt verwacht in de eerste ca. 30 cm beneden het maaiveld. Archeologische sporen (uitgezonderd diepe paalsporen, waterputten etc.) worden binnen ca. 50 cm beneden het maaiveld verwacht.³⁰

²⁰ AMK-nr. 16.629.

²¹ waarnemingsnr. 414.287.

²² Waarnemingsnr. 414.288.

²³ Waarnemingsnr. 414.077.

²⁴ Waarnemingsnrs. 414.098, 414.286.

²⁵ waarnemingsnrs. 3.884, 3.885.

²⁶ Waarnemingsnrs. 3.792, 3.806.

²⁷ Waarnemingsnr. 35.116.

²⁸ waarnemingsnr. 3.190.

²⁹ waarnemingsnrs. 32.248, 35.123, 35.134, 36.075.

³⁰ Zie bijvoorbeeld Groenewoudt 1994.

Organische resten (zoals bot, hout, leder en textiel) zullen door de relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd.³¹ De beperkte beschikbare gegevens laten niet toe, het complextype en de omvang van de verwachte resten nader te specificeren.

Aangezien het plangebied in het verleden vooral in gebruik is geweest als weiland en bos, wordt verwacht dat archeologische vindplaatsen weinig verstoring gekend hebben door agrarische activiteiten. Wel hebben enkele gebouwen in het plangebied gestaan en staan er nu enkele bedrijfsgebouwen. Hierdoor heeft wel verstoring opgetreden, maar de mate van deze verstoring is niet bekend.

4 Methodiek Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)

4.1 Kader

De bij het Inventariserend Veldonderzoek toegepaste methoden zijn conform de KNA, versie 3.2 Landbodems, in het bijzonder specificatie VS03 (booronderzoek). Uitgangspunt van het inventariserend veldonderzoek is de gespecificeerde verwachting zoals die is opgesteld in het bureauonderzoek. De strategie voor het veldonderzoek is hierop gebaseerd, alsmede op het voor dit onderzoek opgestelde Plan van Aanpak. De rapportage is opgesteld conform specificatie VS05.

4.2 Methode

In het plangebied zijn grondboringen uitgevoerd met als doel het bepalen van de bodemopbouw en eventuele bodemverstoringen. Dit is de verkennende fase van het inventariserend veldonderzoek.

Het verkennen van de bodemopbouw gebeurt door de bodemtextuur en, indien relevant, bodemkundige horizonten systematisch te beschrijven. Eventuele afwijkingen van de verwachte bodemopbouw zoals vastgesteld op grond van het bureauonderzoek, en andere niet-natuurlijke bodemkenmerken kunnen er aanleiding toe geven om (delen van) het plangebied als verstoord te beschouwen.

Volgens het Plan van Aanpak zouden vijf boringen verspreid over het plangebied worden uitgevoerd tot 25 cm in de C-horizont. Tijdens het veldwerk bleek echter dat vanwege het hoge puingehalte in de bodem in de meeste boringen niet tot in de C-horizont geboord kon worden. Er zijn twee aanvullende boringen geplaatst, maar ook in deze boringen kon niet tot in de C-horizont geboord worden. Uiteindelijk is slechts één boring tot in de natuurlijke ondergrond uitgevoerd.

De boringen zijn uitgevoerd met een 7 cm Edelmanboor tot een gemiddelde diepte van ca. 50 cm – mv en maximaal 120 cm –mv.

De bodemtextuur en archeologische indicatoren zijn beschreven volgens SBB 5.1 van het NITG-TNO waarin ondermeer de standaard classificatie van bodemmonsters volgens NEN5104 wordt gehanteerd.³² De X- en Y-coördinaten zijn bepaald aan de hand van de lokale topografie en ingemeten met behulp van een meetlint. De hoogte van het maaiveld ter plaatse van de boringen is bepaald aan de hand van AHN-beelden.

5 Resultaten Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)

5.1 Lithologische beschrijving

De locatie van de boringen is weergegeven in afb. 2. De boorgegevens worden gepresenteerd in Bijlage 1.

Tijdens het booronderzoek was het alleen in boring 5 mogelijk te boren tot in de C-horizont. In deze boring is onderin het profiel matig fijn, zwak grindig, matig siltig, kalkloos zand aangetroffen. Dit

³¹ Kars & Smit 2003.

³² Bosch 2005; Normalisatie-Instituut 1989.

zand is lichtblauwgrijs van kleur. De top bevindt zich op 100 cm –mv. Hierboven is sterk zandige, blauwgrijze, zwak grindige leem aangetroffen. De top hiervan bevindt zich op 70 cm –mv. In alle boringen is hierboven een pakket zwak tot sterk siltig, zwak tot matig humeus, matig fijn tot matig grof zand aangetroffen. Dit pakket is donkergrijs of grijsbruin van kleur, vlekkelig van aard en bevat veel puinresten. De meeste boringen zijn binnen dit pakket gestuit op puin of funderingsresten (op een diepte van 20 à 50 cm –mv) en in boring 5 loopt dit pakket door tot 70 cm –mv.

In de boringen 5 en 7 bevindt zich boven het humeuze pakket een 10 cm dikke laag lichtgrijs, zeer grof, matig grindig zand.

5.2 Interpretatie

In boring 5 is de C-horizont op 70 cm –mv aangetroffen in terrasafzettingen. De bodem is tot in de C-horizont omgewerkt (tot 70 cm –mv). Aangezien archeologische resten vanaf het maaiveld verwacht werden, zijn deze ter plaatse naar verwachting verloren gegaan.

In de overige boringen is de bodem in ieder geval omgewerkt tot 20 à 50 cm –mv. Aangezien de boringen op deze diepte gestuit zijn, is niet te zeggen tot hoe diep de bodem hier omgewerkt is. Op AHN-beelden zijn geen aanwijzingen gevonden dat de bodem ter plaatse is opgehoogd, wat zou betekenen dat de natuurlijke ondergrond tot minstens 20 à 50 cm –mv is omgewerkt. De kans is daarom groot dat archeologische resten ook in de overige boringen verloren zijn gegaan.

6 Conclusies

De in de Inleiding gestelde onderzoeksvragen kunnen op basis van de bereikte resultaten als volgt worden beantwoord:

Is er in het plangebied een intact potentieel vondst- en/of sporenniveau aanwezig en zo ja, komt dit overeen met het op basis van het bureauonderzoek verwachte niveau?

In de boring die tot in de C-horizont gezet is, is de bodem omgewerkt tot 70 cm –mv. De natuurlijke bodemopbouw is hierbij verstoord geraakt. In de overige boringen is de bodem omgewerkt tot minstens 20 à 50 cm –mv.

Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig en, zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard, datering en waardestelling hiervan?

Aangezien archeologische resten vanaf het maaiveld verwacht werden, zijn deze, als gevolg van de aanwezige bodemverstoringen, naar verwachting verloren gegaan.

In welke mate worden deze waarden verstoord door realisatie van de geplande bodemingreep?
n.v.t.

Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?
n.v.t.

Indien de eventuele archeologische waarden niet kunnen worden behouden: Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van archeologische waarden en hun omvang, ligging, aard en datering voldoende te kunnen bepalen om te komen tot een selectiebesluit?
n.v.t.

7 Aanbeveling

ADC ArcheoProjecten adviseert om het terrein vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is echter niet volledig uit te sluiten dat binnen het onderzochte gebied toch nog archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij het bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 53 van de Monumentenwet.

Wij wijzen u erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

Literatuur

- anoniem**, 1842: *Topografische Militaire Kaart (veldminuut); St. Odilienburg*.
- Berg, W. van den**, 1996: *Fluvial sequences of the Maas; a 10 Ma record of neotectonics and climate change at various time-scales*. Wageningen, Wageningen Agricultural University.
- Berkel, G. van & K. Samplonius**, 2006: *Nederlandse plaatsnamen; herkomst en historie*. Utrecht.
- Bosch, J.H.A.**, 2005: *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, Versie 5.2*. Utrecht (TNO-rapport NITG 05-043-A).
- Bureau Militaire Verkenningen**, 1898, 1910, 1917, 1925, 1936: *Vlodrop, kaartblad 751, schaal 1:25.000*.
- DLO-Staring Centrum**, 1993: *Bodemkaart van Nederland 1:50.000; herziene uitgave blad 59-60 W/O (oude topografische bladindeling), blad 68 West en Oost Sittard*. Wageningen.
- Groenewoudt, B.J.**, 1994: *Prospectie, waardering en selectie van archeologische vindplaatsen: een beleidsgerichte verkenning van middelen en mogelijkheden*. Amersfoort (Nederlandse Archeologische Rapporten 17).
- Kadaster**, 1811-1832: *Kadasterkaart (Minuutplan); Posterholt, Limburg, sectie B, blad 02*.
- Kadaster**, 1954, 1959, 1968, 1979: *Topografische kaart (1:25.000); kaartnummer 60E*.
- Kadaster**, 1989: *Topografische kaart (1:25.000); kaartnummer 68E*.
- Kars, H. & A. Smit** (red.), 2003: *Handleiding Fysiek Behoud Archeologisch Erfgoed*. Amsterdam (Geoarchaeological and Bioarchaeological Studies 1).
- Mulder, E.F.J. de, M.C. Geluk, I. Ritsema, W.E. Westerhof & Th.E. Wong**, 2003: *De ondergrond van Nederland*. Groningen/Houten.
- Normalisatie-Instituut, Nederlands**, 1989: *Geotechniek, classificatie van onverharde grondmonsters NEN 5104*. Delft.
- Pouderoyen Compagnons**, 2011: *040-045 Quicksan Boomstraat*.
- Staring Centrum**, 1989: *Geomorfologische kaart van Nederland, 1:50.000, blad 59 Genk - 60 Sittard - 61 Maastricht - 62 - Heerlen*. Wageningen/Haarlem.
- Stichting voor Bodemkartering**, 1968: *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000; Toelichting bij kaartblad 58 Oost Roermond*. Wageningen.

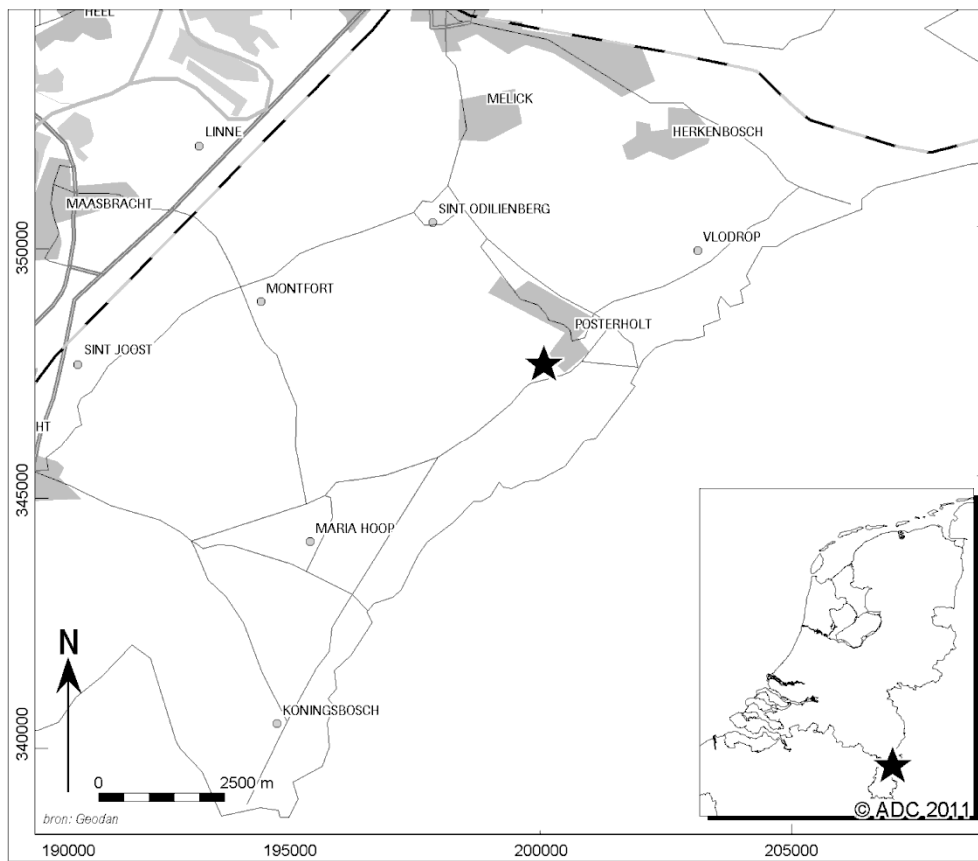
Geraadpleegde websites

<http://archis2.archis.nl>
<http://www.ahn.nl>
<http://www.kich.nl>
<http://www.limburg.nl>
<http://www.watwaswaar.nl>

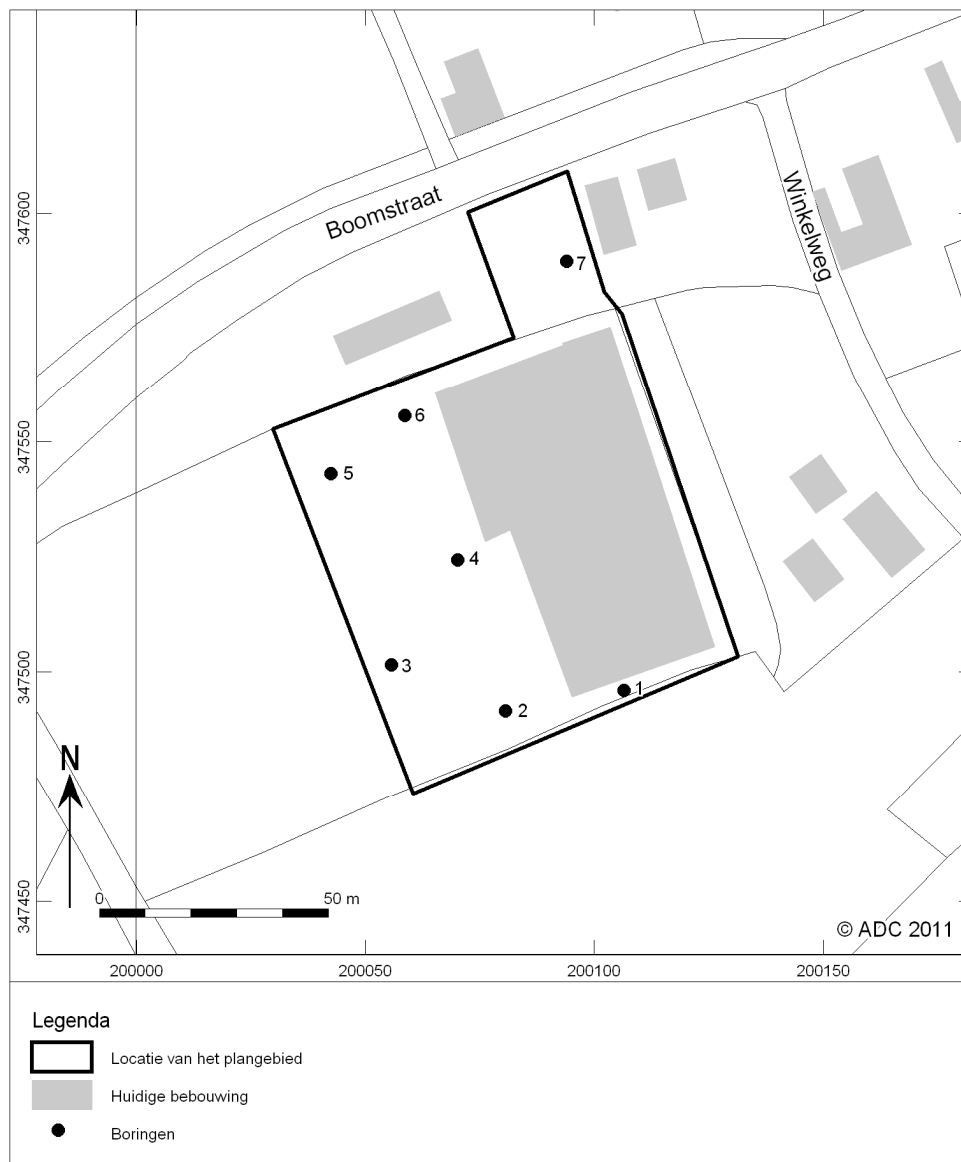
Lijst van afbeeldingen en tabellen

- Afb. 1 Locatie van het plangebied
 Afb. 2 Detailkaart van het plangebied
 Afb. 3 Het plangebied op de Bonnekaart uit 1898
 Afb. 4 Het plangebied op de topografische kaart uit 1968
 Afb. 5 Het plangebied op de geomorfologische kaart
 Afb. 6 Indicatieve Kaart Archeologische Waarden, AMK-terreinen en ARCHIS-meldingen

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

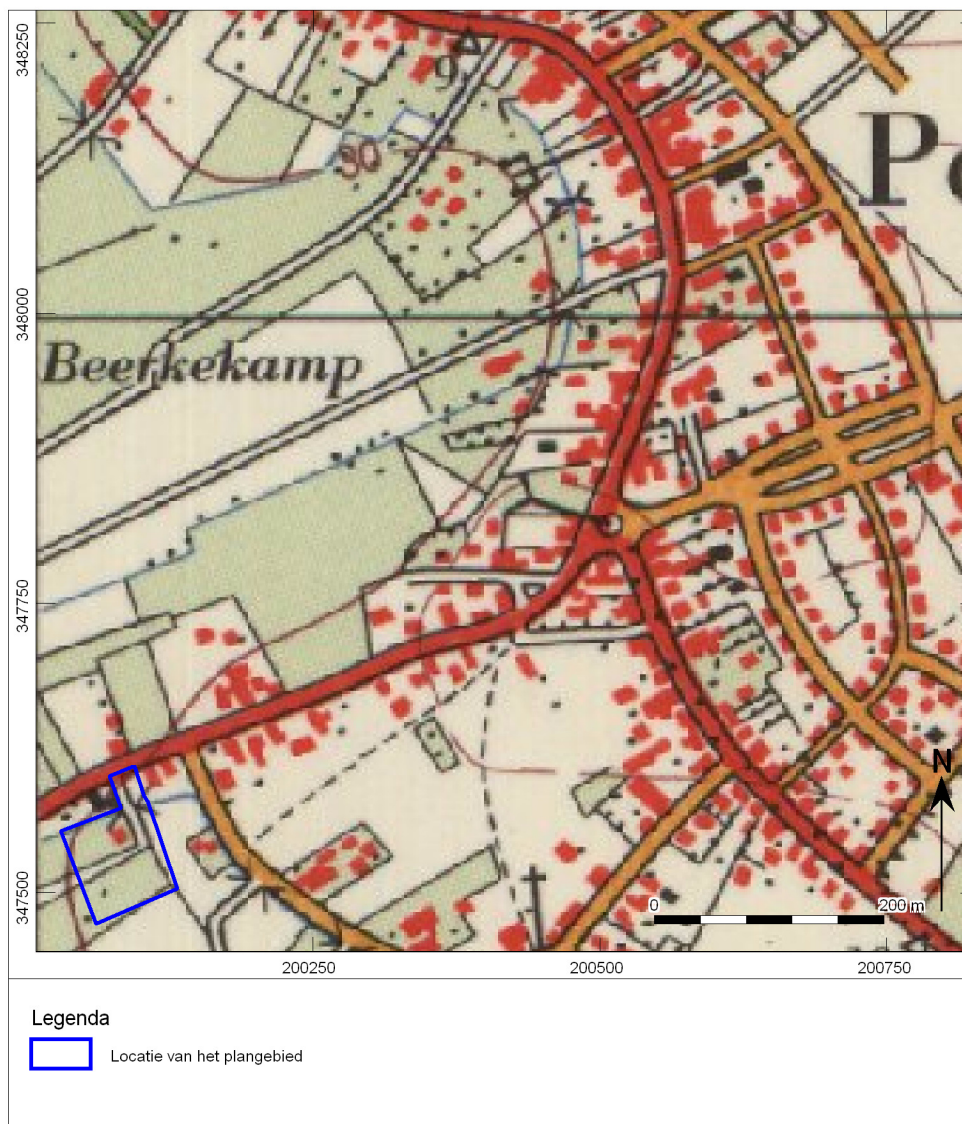
Afb. 1 Locatie van het plangebied

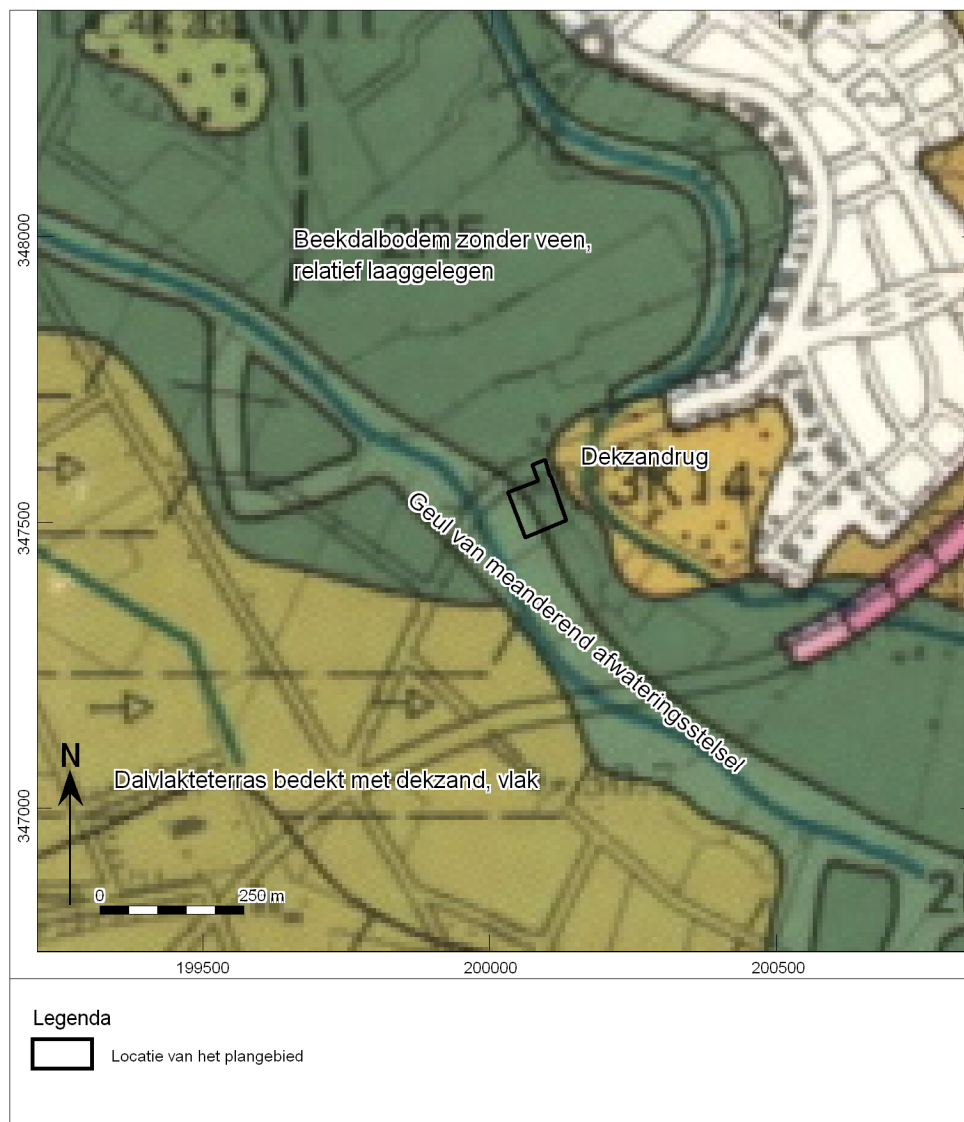
Afb. 2 Detailkaart van het plangebied met boorpunten

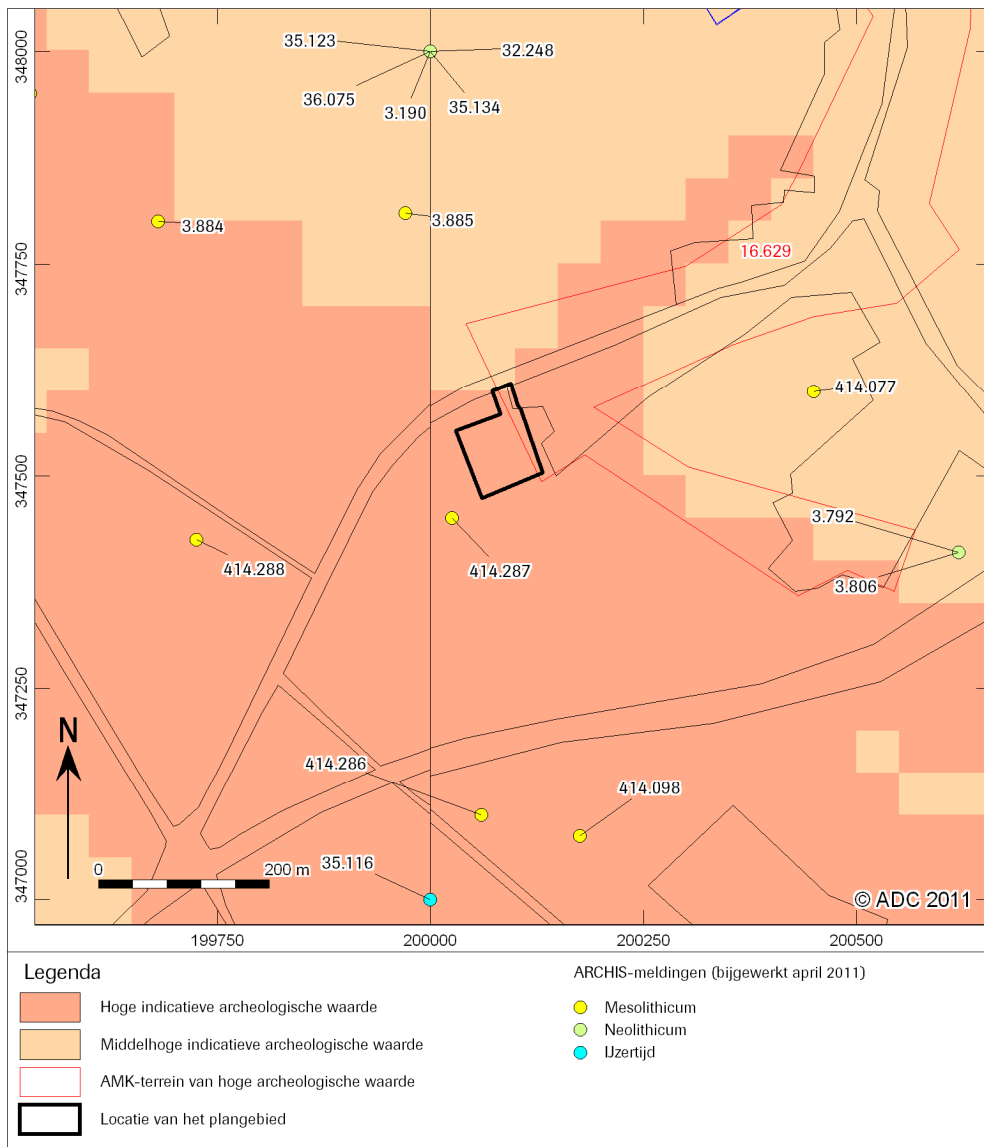
Afb. 3 Het plangebied op de Bonnekaart uit 1898

Afb. 4 Het plangebied op de topografische kaart uit 1968

Afb. 5 Het plangebied op de geomorfologische kaart

Afb. 6 Indicatieve Kaart Archeologische Waarden, AMK-terreinen en ARCHIS-meldingen

Bijlage 1 Boorgegevens

nummer	bovensgrens (cm)	ondersgrens (cm)	ondersgrens (mv)	grondssoort	bijmenging	zandmediaan	kleur	kalkgehalte	antropogene bijmengingen	bodemhorizonten	overlig
1	0	50		zand	matig siltig; zwak humeus; zwak grindig	matig grof	grijs-bruin	kalkloos	veel puinresten		veel grijze vlekken; omgewerkte grond; gestuit op lundering
2	0	50		zand	matig siltig; zwak humeus; matig grindig	matig fijn	grijs-bruin		veel puinresten		omgewerkte grond
3	0	20		zand	matig siltig; zwak humeus	matig fijn	donker-grijs-bruin	kalkloos	veel puinresten		
4	0	20		zand	sterk siltig; matig humeus	matig grof	donker-grijs	kalkloos	veel puinresten		
5	0	10		zand	zwak siltig; matig grindig	zeer grof	licht-grijs	kalkloos			opgebrachte grond
	10	70		zand	matig siltig; matig humeus; sterk grindig	matig grof	donker-grijs-bruin	kalkloos	veel puinresten; weinig baksteen		omgewerkte grond; kiezels
	70	100		leem	sterk zandig; zwak grindig		blauw-grijs	kalkloos		C-horizont	
	100	120		zand	matig siltig; zwak grindig	matig fijn	licht-blauw-grijs	kalkloos		C-horizont	leembroekjes
6	0	20		zand	sterk siltig; matig humeus; zwak grindig	matig grof	donker-grijs	kalkloos	veel puinresten		gestuit
7	0	10		zand			rood	kalkloos			klinker
	10	20		zand	zwak siltig; matig grindig	zeer grof	licht-grijs	kalkloos			opgebrachte grond
	20	30		zand	zwak siltig; matig humeus; matig grindig	matig grof	donker-grijs	kalkloos	veel puinresten		gestuit